

Zpráva o činnosti v roce 2021

O co jsme usilovali v roce 2021

01

- Prosazovat ambicióznější **klimatickou politiku** na evropské, národní i lokální úrovni.
- Podpořit vnímání **odklonu od uhlí** jako příležitosti k sociálnímu rozvoji a ekonomické transformaci. Současně napomáhat tomu, aby byly potřeby uhelných regionů dostatečně vyslyšeny a jejich budoucnost plánována za **aktivní účasti veřejnosti**.
- **Problematizovat vnímání plynu coby přechodného paliva** a prosazovat přechod od uhlí přímo na obnovitelné zdroje.
- Zasazovat se o to, aby evropské fondy transparentně a participativně podporovaly efektivní **energetickou transformaci**.
- Zvyšovat **transparentnost** Exportní garanční a pojišťovací společnosti (EGAP) a České exportní banky (ČEB).

Naše

úspěchy

02

Klimatická politika

Klíčovou událostí v loňském roce bylo zveřejnění balíčku **Fit for 55** Evropskou komisí. Jedná se o soubor legislativních návrhů, jejichž cílem je přenést snahu EU o snížení emisí o minimálně 55 % do roku 2030 do reality. CDE je jednou z předních organizací, které se tomuto tématu v České republice věnují. V rámci návazných diskusí a vyjednávání se CDE zaměřilo především na revizi směrnice o EU ETS, revizi nařízení o sdílení úsilí (ESR), návrh na zpoplatnění uhlíku na hranicích (CBAM) a návrh na nový Sociální klimatický fond (SKF). K tématu jsme vydali [explainer](#) a shromáždili celou sadu materiálů na našich [webových stránkách](#). Pravidelně koordinujeme aktivity českých neziskových organizací v této oblasti.

Podíleli jsme se také na formování pozic s **Klimatickou koalicí** a **Zeleným kruhem**, například právě k balíčku Fit for 55 nebo k emisním cílům ČR pro roky 2030 a 2050. V radách obou sítí má CDE své zástupkyně.

Spolu s kolegy z dalších dvanácti členských států jsme připravili interaktivní nástroj NECP Tracker, který sleduje, jak se vyvíjí emise v jednotlivých sektorech a jak se státům daří naplňovat svoje klimatické a energetické cíle.

Byli jsme pozváni k vystoupení na několika konferencích a o téma měla zájem i média, kam jsme poskytli **rekordní počet komentářů**. Nedílnou součástí naší práce byla i spolupráce s aktivními mladými lidmi či s firmami, které téma udržitelnosti čím dál tím více zajímá.

Na jaře jsme vydali brožurku **Zapojujeme města do klimatických řešení** a uspořádali stejnojmennou online diskusi, na které jsme brožurku představili a diskutovali se zástupci municipalit a MŽP. Publikaci jsme prezentovali také médiím na online tiskové konferenci, kde jsme představili, jaké možnosti města mají a jakou roli mohou hrát v oblasti klimatických opatření. Téma se dostalo do odborných i celostátních médií.

Počátkem září jsme uspořádali veřejnou debatu na téma **„Volby a klima“** za účelem diskutovat nad tím, co by měla v oblasti klimatické politiky udělat nová vláda. Spolupřádali jsme také online kulatý stůl na téma **Visegrádské perspektivy klimatického balíčku „Fit for 55“**.

U příležitosti návštěvy Prahy **místopředsedou Evropské komise Fransem Timmermansem** jsme se zúčastnili schůzky mezi ním a neziskovými organizacemi a diskutovali nad klíčovými aspekty české i evropské klimatické politiky.

Ke konci roku zpracovala nezávislá expertní společnost EGÚ Brno **Studii potenciálu komunitní energetiky v obcích a bytových domech ČR**, kterou zadalo a financovalo CDE společně s Hnutím DUHA a Frank Bold. Jedná se o unikátní publikaci, která jako vůbec první v Česku mapuje potenciál komunitní energetiky. Její zveřejnění, prezentace médiím i decision makerům proběhne na plánovaných akcích v následujícím roce.

Spravedlivá transformace

V rámci **Transformační platformy pro tvorbu Plánů spravedlivé územní transformace** jsme prosazovali větší důraz na klimaticky příznivá řešení. Zároveň jsme se zasazovali o důslednější naplňování principů participace a transparentnosti.

Ohledně procesu tvorby Plánů spravedlivé transformace jsme byli v úzkém kontaktu se zodpovědnými ministerstvy, Evropskou komisí a dalšími stakeholdery jak v uhelných regionech ČR, tak v zahraničí. V rámci sítě CEE Bankwatch Network jsme se podíleli na **mapování** průběžného stavu Plánů, které jsme publikovali na našem webu ([1](#), [2](#), [3](#)) a sdíleli se zainteresovanými stakeholdery.

Pro úspěšný odklon od uhlí je užitečná výměna zkušeností. Proto jsme pořádali dvoudenní **mezinárodní workshop**, na jehož základě jsme následně vytvořili shrnující text s klíčovými poznatky a doporučeními.

Svá stanoviska jsme prezentovali na několika **webinářích a diskusích**, například na online setkání pořádané organizací **Re-set** o spravedlivé transformaci či na kulatém stole konaném pod záštitou **AMO** a **Transparency International** ke korupčním rizikům spravedlivé transformace. Za účelem hlubšího povědomí o spravedlivé transformaci jsme v Praze také zorganizovali úspěšný mediální briefing pro novináře.

Publikovali jsme také brožuru na téma **participace**, ve které jsme vysvětlili, proč je zapojování veřejnosti právě ve spravedlivé transformaci důležité a jakými **příklady ze zahraničí** bychom se u nás mohli inspirovat.

Problematizace plynu coby přechodného paliva

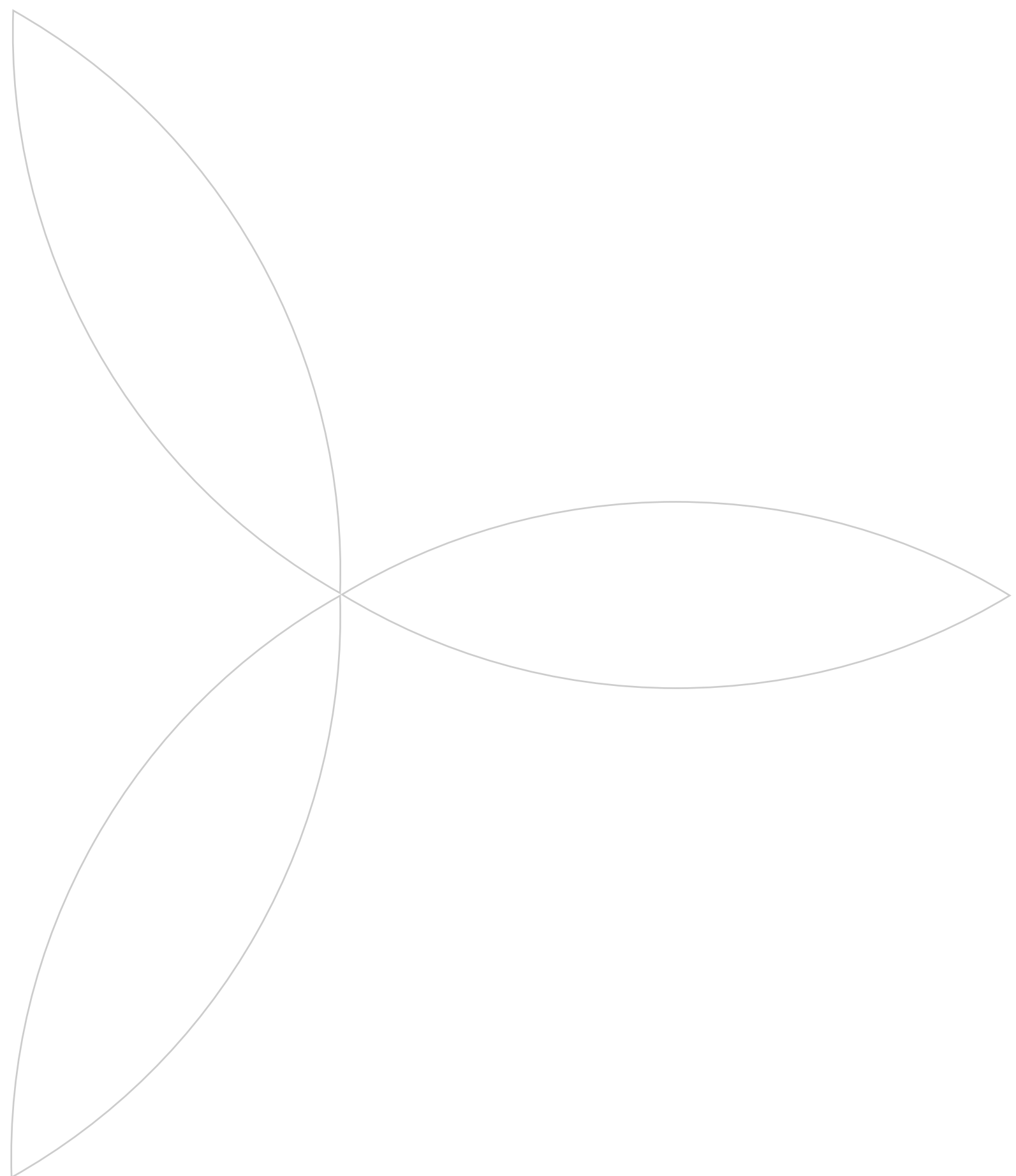
Začátkem roku 2021 jsme se začali systematicky zabývat plynem a jeho škodlivými dopady na klima. Snažili jsme se **zpochybnit roli zemního plynu coby přechodného paliva** a naopak **prosazovat**, aby Česká republika přešla od uhlí přímo na **čistá a udržitelná řešení**, tedy obnovitelné zdroje v kombinaci s maximálním využitím energetických úspor a efektivity.

Na problematice plynu spolupracujeme i s dalšími členskými organizacemi sítí CAN Europe a CEE Bankwatch. Ke konci roku 2021 jsme se začali zabývat **úniky metanu v průběhu těžby, zpracování a transportace zemního plynu**. Naše zjištění a doporučení plánujeme vydat v publikaci pro decision makery začátkem následujícího roku. **V českém kontextu se věnujeme zejména teplárenství**, kde je otázka náhrady uhlí a plynu současně nejpalčivější. Navázali jsme spolupráci se starostou Mělníka na přípravě studie na dekarbonizaci místní teplárenské soustavy. Taková studie bude jednou z mála, které se zabývají dekarbonizací vytápění na úrovni české samosprávy.

Veřejné finance ve prospěch energetické transformace

Zástupce CDE působil jako člen **Platformy Modernizačního fondu**, klíčového finančního nástroje pro transformaci české energetiky. V úzké spolupráci s partnerskými organizacemi Frank Bold a Hnutí DUHA jsme usilovali o to, aby jak proces přípravy, tak následné fungování Fondu probíhalo **transparentně** a aby byly hájeny zájmy měst, obcí i občanů, nejen velkých energetických koncernů. Prosazovali jsme zde zejména adekvátní alokaci finančních prostředků do projektů **komunitní a lokální energetiky**.

Vedle Modernizačního fondu se CDE věnuje i **Národnímu plánu obnovy** (NPO), který má ČR pomoci zotavit se z následků pandemie a podpořit investice do ekologické a digitální transformace ekonomiky. Proto se jeden z pilířů NPO (Fyzická infrastruktura a zelená tranzice) zabývá mimo jiné dekarbonizací v ČR. V průběhu připomínkového řízení jsme v rámci Zeleného kruhu komunikovali připomínky ekologických organizací k Národnímu plánu obnovy. Společně s ostatními členskými organizacemi CEE Bankwatch jsme vypracovali souhrnnou analýzu Plánu, kterou jsme představili českým i evropským policy a decision makerům. K Národnímu plánu obnovy nám dále vyšel [článek v Hospodářských novinách](#).

Sledovali a komentovali jsme průběžně i proces přípravy a schvalování Dohody o partnerství i relevantních operačních programů a zapojili se např. do veřejného projednávání v rámci SEA operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost. CDE má svou **zástupkyni v Monitorovacím výboru Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost** při MPO. Bohužel, navzdory našim opakovaným připomínkám, jsme neobdrželi z MPO data, na jejichž základě bychom byli schopni dostatečně vyhodnotit environmentální dopady předkládaných projektů v rámci tohoto operačního programu.

Zástupkyně CDE se stala součástí pracovní skupiny pro sepsání nové Metodiky participace mezi státem a neziskovým sektorem a koordinovala svou činnost s multioborovou platformou NNO NeoN.

Exportní kreditní agentury

CDE ve spolupráci s CEE Bankwatch Network i nadále usiluje o **zvýšení transparentnosti a dekarbonizace exportních kreditních agentur** (EKA) společně v týmu s kolegy z Polska, Maďarska a Chorvatska. Na evropské úrovni tento tým pokračuje v komunikaci s Evropským parlamentem a Generálním ředitelstvím pro obchod a hledá vhodné momentum **pro vyvolání revize příslušné evropské legislativy**.

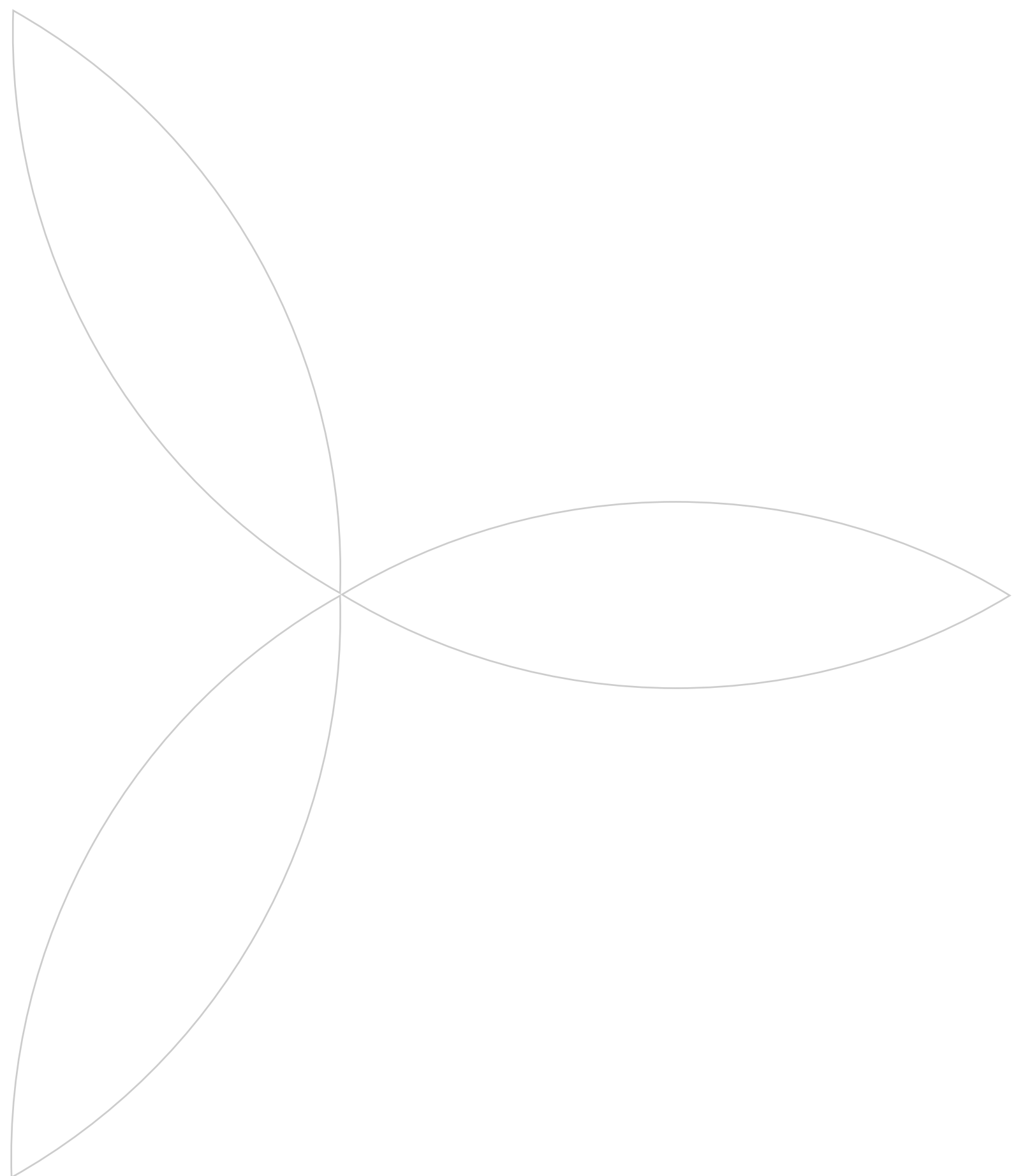
Na národní úrovni podalo CDE doplňující **žádosti o poskytnutí informací** od EGAP převážně ke **garancím v rámci programu Covid Plus**. Jedná se hlavně o netransparentní garanci pro desátého největšího znečišťovatele ovzduší v ČR **Liberty Steel Group**. Téma jsme otevírali také v rámci našich komentářů v médiích.

Ze strany EGAP jsme byli neustále ujišťováni, že naplňují své povinnosti v oblasti dodržování environmentálních standardů. O problematické transakci do ocelářského průmyslu se ale v oficiálních zdrojích EGAP nedočteme nic. **CDE nadále vyvíjí tlak na nutnost transparentního jednání ze strany EKA** a podporuje diskusi mezi vládními a parlamentními orgány, odbornou i laickou veřejností.

Komunikace a zvyšování povědomí o klimatické změně mezi mladými lidmi

CDE v rámci projektu EC DEAR: Climate Action by EU Citizens financovaného Evropskou komisí pracuje na zvyšování povědomí o klimatické změně a klimatické spravedlnosti zejména mezi mladými lidmi. Naším cílem je **získávat veřejnou podporu pro ambiciózní klimatickou politiku** a rozvoj, v jejichž jádru je rovnost žen a mužů.

V roce 2021 jsme pracovali na výzkumu vedeném Climate Outreach a společně s partnery z konsorcia jsme mapovali postoje mladých evropanů ke klimatické změně, ke snahám EU o zelenou transformaci a jejich chápání pojmu klimatická spravedlnost. Proběhlo velké online kvantitativní šetření, které jsme v létě doplnili několika narativními workshopy, při nichž jsme s reprezentativním vzorkem mladých lidí testovali různé narativy a do hloubky s nimi probírali jejich postoje. Souhrnné výsledky výzkumu včetně metodiky budeme publikovat v druhé polovině roku 2022.

V únoru 2021 jsme založili **instagramový účet Klimatist*ka**, na kterém pravidelně zpracováváme témata týkající se **genderu, klimatické krize, klimatické politiky, mitigace a zelené transformace**. V rámci projektu Klimatist*ka jsme také společně s kulturní platformou GOODGOOD a hudebnicí Never Sol a producentem Toyota Vangelis natočili živý koncert v bučinách nad zámekem Jezeří přímo na okraji hnědouhelného lomu ČSA. Interpreti se dlouhodobě věnují tématům spojeným s klimatickou krizí a společně vytvořili píseň Moc, která zpracovává téma klimatického žalu a je společenským komentářem dnešní doby.

V roce 2021 jsme na Instagramu @klimatist_cz vytvořili přes **30 příspěvků a zasáhli přes 450 tis. uživatelů*ek**. Máme v plánu v této činnosti pokračovat i v nadcházejícím projektovém období.

Jak byly
naše aktivity
vidět?

03

CDE v médiích

V roce 2021 jsme se věnovali komunikaci **evropských klimatických cílů a balíčku Fit for 55, evropským fondům, spravedlivé transformaci či problematice plynu jako přechodového paliva a jeho dopadům na klima**. Vydávali jsme vlastní autorské články, komentáře, tiskové zprávy a poskytovali odborná vyjádření do médií. Navázali jsme nové **vztahy se strategickými médii** jako je Deník N, Hospodářské noviny či Česká televize. Podařila se také **spolupráce s regionálními médii** v Ústeckém kraji, kde vyšla série článků zaměřená na regionální hlasy spravedlivé transformace s důrazem na potřeby místních lidí a podporu prospěšných projektů, které by mohly na rozvoj kraje čerpat finance z Fondu spravedlivé transformace. Ve sbírání a publikování regionálních příběhů plánujeme pokračovat i v následujícím roce.

Zveřejnili jsme řadu **komentářů k aktuálnímu dění** například v Hospodářských novinách, na euractiv.cz nebo v Lidových novinách. Naši koordinátoři byli hosty **podcastů i rozhlasových rozhovorů**, například **Ranního briefingu** Hospodářských novin, pořadu **Karbon** na Českém rozhlasu i živého zpravodajského vysílání ČRo. Podíleli jsme se na rozjezdu klimatického podcastu 2050, který vymysleli a nadále úspěšně tvoří a publikují Fakta o klimatu. V červnu 2021 vystoupili tři naši zaměstnanci*kyňe na klimatické konferenci TEDx Národní.

Uspořádali jsme dvě **tiskové konference**. První ke zveřejnění publikace Zapojujeme města do klimatických opatření. Druhý mediální briefing se týkal **Fondu spravedlivé transformace (FST), přípravám Plánu spravedlivé územní transformace a výběru strategických projektů**. Téma spravedlivé transformace se na základě našeho briefingu objevilo v hlavních večerních zprávách České televize Události ČT, kde jsme upozornili na základní problémy kolem FST. Další tiskové konference, kterou pořádala organizace Greenpeace ke spravedlivé transformaci, se zástupkyně CDE účastnila jako odborná mluvčí.

Zahraniční čtenáře jsme informovali o vývoji kolem **odklonu od uhlí a spravedlivé transformace v Česku** prostřednictvím blogu just-transition.info, kde jsme publikovali dohromady 10 autorských článků (v anglickém a českém jazyce) a dva překlady zahraničních textů s příklady dobré praxe.

Rok 2021 v číslech

Za rok 2021 jsme vydali **40** tiskových zpráv a připojili jsme se k **5** otevřeným dopisům veřejným činitelům*kám.

Náš obsah a komentáře se objevily ve více než **200** mediálních výstupů v odborných, regionálních i celonárodních médiích.

Na našem Twitteru jsme zveřejnili **191** tweetů a počet našich followerů vzrostl na **1 161**.

Skrze naší facebookovou stránku jsme publikovali **153** příspěvků a zasáhli jsme jimi **53** tis. uživatelů*ek.

Poděkování

04

Poděkování

Za finanční podporu v roce 2021 děkujeme
Evropské komisi, Evropské klimatické iniciativě,
Evropské klimatické nadaci a Environmental
Defense Fund.

Za spolupráci chceme poděkovat sítím
CEE Bankwatch Network, Climate Action
Network Europe, Europe Beyond Coal
a všem členským organizacím
Klimatické koalice a Zeleného kruhu.

Děkujeme všem členkám a členům
správní rady za jejich spolupráci.

Finanční přehled roku 2021

05

Finanční přehled roku 2021

Náklady	Kč (tis.)	Výnosy	Kč (tis.)
Spotřeba materiálu	95	Expertní služby, dary	95
Cestovné	31	Dotace EDF	2
Ostatní služby	2 477	Dotace ECF	3 127
Osobní náklady	5 262	Dotace EUKI	1 302
Kurzové ztráty	248	Dotace EU	2 273
Ostatní	35	CEE Bankwatch	1 259
Celkem	8 148	Celkem	8 058
Hospodářský výsledek			- 90

Hospodářská ztráta bude převedena na účet vlastního jmění. Kompletní účetní závěrku jsme zveřejnili ve Sbírce listin ve spolkovém rejstříku.